

Timmele kyrka

57.8530, 13.4362

Timmele kyrka byggdes ursprungligen under mitten av 1100-talet. Detta vet man eftersom man har lyckat göra en datering tack vare två ansiktsmasker och det tympanon, alltså en överliggare och båge över dörröppningen i den inre portalen i vapenhuset.

Men det fanns förmodligen en träkyrka på platsen redan från början av 1000-talet, sannolikt finansierad av någon storman på orten.

Kyrkan har senare tillbyggt åt både öster och väster, men långhuset är oförändrat sedan den ursprungliga byggnadstiden.

Vid mitten av 1500-talet byggdes den så kallade bakkyrkan till åt väster, som ersättning för de två annexkyrkorna i Bjättlunda och Vång, som då raserades.

Gudstjänsten kunde följas genom en öppning i skiljeväggen, men eftersom det var mörkt i "bakkyrkan" vidgades där senare ett numera igensatt fönster. Även övriga fönster i långhuset vidgades på 1720-talet, ett arbete som utfördes av murarmästaren Anders Svensson på Sålared.

Man lät åter något senare ta ner väggen mellan långhuset och "bakkyrkan".

I slutet av 1700-talet byggdes ett kor som är bredare än långhuset. Koret ersatte ett äldre som var betydligt smalare. Samtidigt tillkom tre höga korfönstren. Dessa murades dock igen på insidan i samband med att kyrkan genom donation fick den nya altartavlan i mitten av 1950-talet, samtidigt som man lät bygga ett nytt stenaltare.

Altartavlan som har formen av ett tredelat altarskåp, är målat av konstnären Bo Beskow och återger scener ur Jesu liv. Denna tavla kom att ersätta Anders Gustaf Ljungströms tavla från 1860-talet som placerades på södra långsidan.

Bo Beskow hade så att säga både kyrka och konstnärskap i blodet. Hans farfar Fritz Beskow var kyrkoherde i Småland i slutet av 1800-talet, och Bo Beskows mamma var konstnärinnan och författaren Elsa Beskow.

Predikstolen är från 1886 med sniderier av snickaren J .F. Carlsson från Kroken.

Vid en restaurering 1929 tog man fram bilderna på läktarbrösten som länge varit övermålade. Förutom Kristus som världens frälsare, ett bildmotiv som brukar kallas, "Salvator mundi", finns där de fyra evangelisterna Matteus, Markus, Lukas och Johannes, samt Paulus, Petrus, Simon, Bartolomeus och Filippus.

Den senaste stora restaureringen och tillbyggnaden av kyrkan ägde rum 1989-1990. Då gjordes en tillbyggnad på västra gaveln, där man på första våningen inredde ett mindre samlingsrum och en monter för gamla föremål och i övre våningen ett övningsrum för körer. Man lät även öppna upp de tredelade fönstren bakom altartavlan. Man hade egentligen då tänkt mura igen fönsteröppningarna även från utsidan, men detta mötte hårt motstånd från församlingsbor, varför istället fönstren åter öppnades upp mot interiören.

När man då rev altaret från mitten av 1950-talet påträffades det äldre från slutet av 1700-talet, vilket restaurerades för att tjäna som podium åt altartavlan.

Det nya altaret gjordes samtidigt flyttbart.

Dopfunten i kalksten är från mitten av 1980-talet, ritad av Carl-Eric Abrahamsson från Timmele, men dopskålen i silver är betydligt äldre.

I klockstapeln som är uppförd 1915 hänger två klockor. Den gamla stapeln och klockorna totalförstördes efter ett blixtnedslag i december 1914.

I kyrkans ägo är också en nattvardskalk från 1383. Kalken som troligen är den äldsta i landet som fortfarande är i bruk, är smyckad på foten med gjutna bilder av den korsfäste samt av Maria och apostlarna, samt inskriften "Ave Maria, ora" vilket ska översättas med "Var hälsad Maria, bed (för oss)".

Källor:

Webb: Ulricehamns pastorat.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "Våra kyrkor". Klarkullens Förlag AB. ISBN 91-971561-0-8